

РЕШЕНИЕ

на Постоянната комисия по социални и правни науки, сигурност и отбрана
за резултатите от извършеното оценяване по процедура за програмна акредитация на професионално направление 3.5 Обществени комуникации и информационни науки, област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки,
в Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“

1. Хронология на процедурата:

Процедурата е открита от Постоянната комисия по социални и правни науки, сигурност и отбрана на 27.06.2018 г. (Протокол № 12) по искане на висшето училище (вх. № 515/20.06.2018). Експертната група:

1. доц. д-р Стела Ангова, УНСС – ръководител на ЕГ
2. проф. д-р Маргарита Пешева – член на ЕГ
3. проф. д-р Росен Стоянов, НБУ – член на ЕГ
4. докторант Александър Узунов, ВТУ – член на ЕГ

и наблюдаващият процедурата член на ПК на НАОА Светослав Мишев са определени с решение на Акредитационния съвет на НАОА (Протокол № 11/30.05.2019 г.) и извършиха проверка на оценяваната институция в периода 17 – 18. 06. 2019 г.

На заседание, проведено на 12.07.2019 г. (Протокол № 18), на основание чл. 88а, ал. 4 от ЗВО и чл. 12, ал. 6, т. 4 от ПДНАОА, членовете на Комисията приеха доклада на експертната група.

При предходната акредитация на професионално направление 3.5 „Обществени комуникации и информационни науки“ в Шуменски университет „Епископ Константин Преславски“ от 26.06.2013 г. с оценка 9,02 и капацитет 280 студенти Постоянната комисия по социални и правни науки и национална сигурност на НАОА е направила 2 препоръки, които са изпълнени.

2. Констатации и оценки за изпълнението на критериите за програмна акредитация на професионално направление в съответствие със стандартите и насоките за осигуряване на качеството в европейското пространство за висше образование /ESG/ - част 1 /1-10/ и по смисъла на чл. 78, ал. 3 от ЗВО /Таблица 4/¹:

Въз основа на изводите в доклада на експертната група Постоянната комисия направи следните констатации и оценки за изпълнението на критериалната система:

Констатации за изпълнение на критерий 1.1 в съответствие със стандарт 1 от ESG - част 1 /1-10/: „При извършване на обучение в професионалното направление се поддържа и развива политика за осигуряване на качеството, която се оповестява и е част от стратегическото управление на висшето училище“

---

¹Оценяването се извършва съгласно приетите от Акредитационния съвет Методика за оценяване по критериалната система на НАОА и Правила за гласуване на процедури за акредитация и за оценяване на проекти.

В Шуменския университет (ШУ) има отлично формулирана и провеждана политика за управление на качеството, за което има достатъчно доказателства като съвкупност от дейности и документи. В периода 2013-2018 г. в професионалното направление (ПН) успешно са проведени **9 вътрешноинституционални одити**. В същия период в ПН има **878 обучавани студенти**. От тях в ОКС „бакалавър“ **741 студенти** и в ОКС „магистър“ – **137 студенти**. Общият брой на новите учебници, учебни пособия, монографии, студии и статии в периода 2013-2018 г. е **644**, и той е няколко пъти по-висок от предходния акредитационен период. Студентите имат достъп до необходимата информация, свързана с тяхното обучение, провежда се целенасочена дейност по отношение стимулирането на научните изследвания в контекста на проблематиката, свързана с обучението по отделните специалности.

Констатации за изпълнение на критерий 1.2.в съответствие със стандарт 1 от ESG - част 1 /1-10/ „Управление на качеството на образованието“

В професионалното направление е налице цялостна система за управление на качеството, която стриктно следва приетите на университетско равнище документи – правилници, процедури, инструкции и др., свързани с различни страни на университетския живот – процес на обучение, научноизследователска дейност и др. Регулярно се изучава студентското мнение, с цел повишаване качеството на обучението. Етичният кодекс на ШУ е пряко свързан с управлението на качеството. В него се съдържат общите принципи и правила, които определят отношенията между основните субекти в ШУ.

Констатации за изпълнение на критерий 2.1. в съответствие със стандарт 2 от ESG - част 1 /1-10/ „ВУ извършва обучение по професионалното направление като прилага процедури за разработване, одобряване, наблюдение и обновяване на учебната документация, (квалификационни характеристики, учебни планове и програми и др.) при съдействието на представители на партньорски организации, студенти и други заинтересовани страни“

Учебната документация в специалностите в ПН е подготвена в съответствие с изискванията на ШУ. Налице е пълен набор от квалификационни характеристики, учебни планове и учебни програми, които се актуализират всяка година. В учебните планове на специалностите от ОКС „бакалавър“ се спазват изискванията на ЗВО за съотношението между задължителните и избираемите дисциплини. При определяне на съдържанието на учебните програми и практическата подготовка се отчита мнението на студентите чрез няколко вида анкетни проучвания, както и мнението на потребителите на кадри – базови институции, в които студентите осъществяват практическото си обучение. Прави се сравнение с подготовката на студенти по аналогични специалности в други български и чуждестранни университети.

Констатации за изпълнение на критерий 3.1. в съответствие със стандарт 3 от ESG - част 1 /1-10/ „Съществува система от правила и дейности, свързани със стимулиране на мотивацията и активната позиция на студентите в процеса на обучение на съответното професионално направление“

Обучението на студентите в ПН напълно отговаря на съвременните изисквания, свързани с процеса на преподаване и учене, практическа подготовка и оценяване. Практическата подготовка на студентите от ПН е свързана с тяхното участие в студентски стажове и практики. Студентите оценяват качеството на учебните програми по широко разпространената в Европа и САЩ методика за оценяване на курс (course evaluation). **Общият брой на студентите, които участват в изпълнението на научноизследователски проекти за отчетния период е 34.** ШУ поддържа и развива отлична система за проучване на мнението на студентите и работодателите спрямо ефективността на отделните специалности и връзката им с нуждите на бизнеса.

В отчетния период няма постъпили жалби на студенти, в плана на съществуващите правила и процедури, приети в ШУ.

Констатации за изпълнение на критерий 4.1. в съответствие със стандарт 4 от ESG - част 1 /1-10/ „Институцията оповестява публично приетите от нея документи, очертаващи „жизнения цикъл“ на студента: прием в съответно професионално направление, развитие, признаване и дипломиране, както и доказателства за последователното им и прозрачно прилагане“

В ПН има ясно формулирани дейности на „жизнения цикъл“ на студентите – от приема до завършване на тяхното обучение. Има създадена много добра организация за рекламиране на специалностите, прием и адаптиране на студентите. ШУ предлага учебни планове, които са съобразени с държавните изисквания за придобиване на образователните степени „бакалавър“ и „магистър“. Въз основа на въведените в университета *Европейска система за натрупване и трансфер на кредити и Европейско дипломно приложение*, на студентите се зачитат положените по време на престоя изпити по идентични или сходни дисциплини и те получават съответните кредити за текущия семестър. ШУ има сключени рамкови договори за сътрудничество с други ВУ и организации, които създават възможности за развитие на сътрудничеството с активно участие на студентите. Налице е система за организиране и провеждане на кандидатстудентската кампания, в хода на която се осигурява нужната информация за кандидат-студентите. Студентите се стимулират да публикуват резултатите от научноизследователската си дейност, както и да участват в публични научни събития – конференции, кръгли маси, конкурси. Има изградена отлична система за проследяване на професионалната реализация на завършилите студенти.

Констатации за изпълнение на критерий 5.1. в съответствие със стандарт 5 от ESG - част 5 /1-10/ „Институциите имат разработена политика за осигуряване на качествен академичен състав чрез прилагане на прозрачни процедури като част от стратегията за развитие на професионалното направление“

В ПН се полагат специални усилия за стимулиране на академичното развитие на преподавателския състав. В отчетния период се забелязва напредък в кариерното израстване на преподавателите по отношение на придобиването на научни степени и научни звания. Повечето от профилиращите дисциплини в ПН се водят от преподаватели на първи ОТД (в ОКС „бакалавър“ – 88% - 89%%, а в ОКС „магистър“ – 100%). Има изградена

добре функционираща система за атестиране на преподавателите и обезпечаване на тяхното кариерно и научно развитие. **20 от общо 43 преподаватели** или **47%** от осигуряващите обучението в ПН в наблюдавания период имат кариерно развитие. Осигурени са подходящи условия за преподавателска мобилност в чуждестранни университети (входяща и изходяща). ШУ има подписани договори и протоколи за сътрудничество с редица чуждестранни университети. През последните 5 години преподавателите от направлението са работили по програмите на Европейския съюз – програмата СОКРАТ и нейните подпрограми Еразъм, Еразъм +, както и Фонд „Научни изследвания” на МОН.

Констатации за изпълнение на критерий 5.2. в съответствие със стандарт 5 от ESG - част 5 /1-10/ „Научноизследователската и художествено-творческата дейност на академичния състав и участието на студентите и докторантите в нея“

Научноизследователската дейност в ПН в отчетния период има своите постижения в проектната дейност. Темите на проектите са в приложното поле на ПН. Полагат се усилия за стимулиране на публикационната активност на преподавателите и на студентите. В наблюдавания период студентите са участвали общо в **145 научноизследователски проекти**. От тях: **109 национални, 4 международни, 1 в страната и 31 университетски**. Те имат **18 публикации** в научни сборници и списания. **7 докторанти** от ПН са взели участие в **5 научноизследователски проекти**. Те имат общо **18 публикации** в научни сборници и списания. В периода 2013-17 г. преподавателите в ПН имат **312 публикации** в научни издания, от които **122 публикации** са в реферирани издания. Те имат **246 публикации** в научни сборници и форуми, от които **72 публикации** в международни издания. Преподавателите имат **359 участия** в научни проекти. От тях **140 са национални проекти, 57 са международни и 162 са вътрешни проекти**. В наблюдавания период преподавателите имат **742 цитирания**, от които **47 цитирания** са в реферирани издания. Общият брой на цитиранията на преподавателите с научна специалност от ПН в периода 2013-17 г. е **281**, от които **8** в реферирани научни издания.

Констатации за изпълнение на критерий 6.1. в съответствие със стандарт 6 от ESG - част 1 /1-10/ „Има осигурена и непрекъснато развиваща се финансова, материално-техническа и информационна база, необходима за учебно преподавателската, научноизследователската, художествено-творческата и спортна дейности по професионалното направление, както и подходяща среда за дистанционно обучение, ако провеждат такава“

ПН притежава много добра материално-техническа и информационна база за осъществяване на ефективен процес на обучение на студентите. Налице е достатъчна аудиторна площ, компютърни зали с необходимото оборудване, библиотечна площ и библиотечен фонд със сериозен капацитет, в т.ч. библиотечни единици, които се ползват за целите на обучението в ПН. **Библиотечният фонд** притежава **239640** библиотечни единици, от които **29740** са периодични издания. Литературата за обучение в ПН е представена от **3477 библиотечни единици**. Библиотеката разполага с **4119 кв.м. площ** на **100 студенти** и **3477 библиотечни единици** за ПН и **66 специализирани периодични издания**. ПН разполага с **84** авторски печатни и цифровизирани

информационни продукти, които осигуряват пълноценното обучение на студентите в профилиращите дисциплини. Академичното и административното обслужване, подпомагащо обучението на студентите, е регламентирано в редица правилници, които улесняват провеждането на пълноценен учебен процес. Той се обезпечават и от различни управленски и административни структури и длъжности.

Констатации за изпълнение на критерий 7.1.в съответствие със стандарт 7 от ESG - част 1 /1-10/ „Институциите имат изградена организация за управление на информацията, свързана с реализацията на обучението по професионалното направление и последващата реализация на завършилите“.

Поддържа се информация по отношение успеваемостта на студентите. Средният успех на студентите за ПН в отчетния период е 4,82. За студентите в ОКС “бакалавър“ е 4,57, а за тези в ОКС “магистър“ е 5,07. В ПН има отлична информираност относно професионалната реализация на студентите след тяхното дипломиране – по работни места и по региони. Университетът събира информация за професионалната реализация на випускниците чрез анкетни проучвания и поддържа бази данни за всички свои випускници. Относителният дял на реализираните студенти (започнали работа) в последните 5 г. от общия брой на завършилите специалността е 61,80 %, като 31,47 % са в сферата на обществените комуникации. ШУ поддържа активни контакти с работодателите. Въведена е практиката на външно наблюдение от потребители на кадри. Външното наблюдение става чрез анкетния метод и с официални становища на мениджъри и ръководители в йерархията на организациите.

Констатации за изпълнение на критерий 8.1. в съответствие със стандарт 8 от ESG - част 1 /1-10/ „Институциите публикуват ясна, точна, обективна, актуална и лесно достъпна информация за всички дейности, свързани с обучението по професионалното направление“.

Установява се определена динамика в научноизследователската дейност в сравнение с предходния период. Налице са достатъчен на брой възможности за представяне на резултати от научноизследователския труд на преподаватели и студенти - сборници от различни конференции и семинари, ежегодни издания, годишник.

ШУ има сключени договори за двустранно сътрудничество извън програма „Еразъм“, както със страни от ЕС, така и с трети страни като Русия, Украйна, Беларус, Турция, Азербайджан. Освен това, ШУ има подписани договори за организиране на студентски практики в Испания – с Анимафест Експириънс и CEIP Cesar Manrique Cabrera.

Стратегически университетски партньори в рамките на Програма Еразъм+ са 35 университета от 10 страни членки на Европейския съюз и други такива, присъединени към Програмата. С някои от тях, като Великобритания, Германия, Естония, Ирландия, Полша, Словакия, Чехия, Холандия и Турция.

Констатации за изпълнение на критерий 9.1.в съответствие със стандарт 9 от ESG - част 1 /1-10/ „Институциите извършват регулярен мониторинг (преглед) и актуализиране на учебните програми, съобразно еволюцията на научните знания и технологии, при обучението по професионалното направление“.

В това ПН на ШУ периодично се актуализират учебните програми. В ПН има много добре функционираща Система за управление и мониторинг на качеството на учебния процес. В ПН се провеждат няколко вида анкетни проучвания: сред студентите, сред завършилите студенти и сред работодателите. Мнението на студентите е, че преподавателите прилагат интерактивни форми на обучение, с приоритет използването на мултимедийни продукти, делови игри, платформа за електронно обучение. В учебния процес се използват новите компютърни технологии за намиране на съвременни начини за оценяване на ключовите компетентности.

Констатации за изпълнение на критерий 10.1. в съответствие със стандарт 10 от ESG - част 1 /1-10/ „Институциите извършват планирани дейности за самооценяване и външни оценки на всички учебни програми по професионалното направление“.

ШУ регулярно преминава през процедури по външно оценяване на качеството, което е повод за постоянен мониторинг, анализ и изпълнение на дейности за решаване на констатираните проблеми и за оптимизиране на параметрите на образователния процес в изпълнение на програмите от мерки за изпълнение на задължителните препоръки на постоянните комисии и Акредитационния съвет на НАОА.

В резултат на констатациите за резултатите от извършеното оценяване и обсъждането, членовете на Постоянната комисия, на основание чл. 88а, ал. 5, т. 1 от ЗВО и чл. 38, ал. 2 от ПДНАОА, гласуваха оценки по критериите за програмна акредитация на професионално направление по десетобалната система в съответствие с чл. 79, ал. 1 на Закона за висшето образование.

След обобщаване на резултатите от гласуването, в съответствие с приетите от Акредитационния съвет на НАОА „Правила за гласуване на процедури за акредитация и оценяване на проекти“, Постоянната комисия по социални и правни науки, сигурност и отбрана на **24.09.2019 г. (Протокол № 21)** взе следното **РЕШЕНИЕ**:

1. Дава програмна акредитация на професионално направление 3.5 Обществени комуникации и информационни науки в Шуменски университет „Епископ Константин Преславски“ на основание обща оценка 9,30 (девет цяло и тридесет стотни) за образователно-квалификационни степени (ОКС):

ОКС „бакалавър“ – редовна и задочна форма на обучение

„Журналистика“;
„Връзки с обществеността“,
„Журналистика и реклама“;

ОКС „магистър“ – редовна и задочна форма на обучение

„Фотография и реклама“,
„ПР в публичната администрация“

2. Срокът на валидност на акредитацията е ШЕСТ години, съгласно чл. 79, ал. 4 от ЗВО.

3. Определя капацитет на професионално направление 3.5 Обществени комуникации и информационни науки в Шуменски

университет „Епископ Константин Преславски“, както следва:

за ОКС „бакалавър“ – 220 студенти (редовна и задочна форма на обучение);

за ОКС „магистър“ – 60 студенти (редовна и задочна форма на обучение).

Общо за професионалното направление: 280 студенти.

Постоянната комисия по социални и правни науки, сигурност и отбрана прави следните препоръки:

1. Да се използват по-активно възможностите за преподавателска и студентска мобилност. *Срок: постоянен.*

2. Академичният състав да се ориентира към по-амбициозна публикационна дейност, като се приоритизира качеството на публикациите. Да се търсят възможности за публикуване в международни реферирани и индексирани издания. *Срок: постоянен.*

Общата словесна оценка в съответствие с получената числова е: пълно съответствие.

Председател на ПКСПНСО: .....
(проф. д.ик.н. Гошо Петков)